

KIVONAT

Felsőzsolca Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2024. február 14-én tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

**Felsőzsolca Város Önkormányzata Képviselő-testületének
23/2024. (II. 14.) határozata
Felsőzsolca város 2023. évi közművelődéséről és könyvtári ellátásáról
szóló beszámolóról, a Felsőzsolcai Közösségi Ház és Városi Könyvtár
2023. évi tevékenységéről**

Felsőzsolca Város Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta „Felsőzsolca város 2023. évi közművelődéséről és könyvtári ellátásáról szóló beszámolóról, a Felsőzsolcai Közösségi Ház és Városi Könyvtár 2023. évi tevékenységéről” szóló előterjesztést és a következő határozatot hozta:

1. Felsőzsolca Város Önkormányzata Képviselő-testülete Felsőzsolca város közművelődéséről és könyvtári ellátásáról, valamint a Felsőzsolcai Közösségi Ház és Városi Könyvtár 2023. évi tevékenységéről szóló beszámolót jelen határozat 1. melléklete szerinti tartalommal elfogadja.
2. A Képviselő-testület felkéri a Felsőzsolcai Közösségi Ház és Városi Könyvtár megbízott igazgatóját, hogy gondoskodjon a beszámoló II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár részére történő továbbításáról.

Felelős: **Orosz Gáborné, a Felsőzsolcai Közösségi Ház és Városi Könyvtár
megbízott igazgatója**

Határidő: **azonnal**

K. m. f.

DR. ISPÁN CSILLA S. K.
jegyző

SZARKA TAMÁS S. K.
polgármester

HOGYA ZSOLT S. K.
jegyzőkönyv-hitelesítők

RIMÁN JÁNOS S. K.

Felsőzsolca, 2024. február 14.

A kivonat hiteles:

Nagy Zoltán

*Felsőzsolcai Községi Ház
és Városi Könyvtár*

Beszámoló

Felsőzsolca Város

*2023. évi közművelődéséről
és könyvtári ellátásáról*

*Készült: 2024. január 26.
készítette: Orosz Gáborné mb. igazgató*

Tartalom

1	Vezetői összefoglaló.....	2
2	Az intézmény közművelődési alapfeladatai:	3
3	A Könyvtár alapfeladata:.....	3
4	Helyzetelemzés	4
4.1	<i>Személyi feltételek.....</i>	4
4.2	<i>Tárgyi feltételek</i>	4
4.3	<i>Kapcsolattartás</i>	5
5	Közművelődési feladatok megvalósítása	6
5.1	<i>Alapszolgáltatások</i>	7
5.2	<i>Művészeti csoportok.....</i>	7
5.2.1	<i>Zsolca Táncgyűttes és Utánpótlás (Gyermek) Csoportja</i>	7
5.2.2	<i>Felsőzsolcai Férfi Népdalkör és Rozmaring Népdalkör.....</i>	7
5.2.3	<i>Életforma és egészségnevelési foglalkozás</i>	8
6	Rendezvények	8
6.1	<i>A Községi Ház rendezvényei</i>	9
6.2	<i>Nemzeti ünnepekhez, jeles napokhoz kapcsolódó rendezvények</i>	10
6.3	<i>Városi rendezvények</i>	11
6.4	<i>A könyvtár rendezvényei.....</i>	14
7	Felsőzsolcai Közérdekű Helytörténeti Kiállítóhely	18
8	Nyilvános könyvtári ellátás - Városi Könyvtár.....	19
8.1	<i>Állományalakítási stratégia</i>	19
8.2	<i>Állománygyarapítási keret megoszlása</i>	20
8.3	<i>Állományszervezés</i>	20
8.4	<i>Állományvédelem.....</i>	21
8.5	<i>Szolgáltatások</i>	22
8.6	<i>Internethasználat</i>	23
8.7	<i>Bevételek összesítése</i>	23
8.8	<i>A könyvtár csoportos foglalkozásai.....</i>	24
9	Összegzés	28

1 Vezetői összefoglaló

A Felsőzsolcai Közösségi Ház és Városi Könyvtár integrált intézményként látja el kultúraközvetítő feladatát. Munkáját az 1997. évi CXL. törvény a kulturális javak védelméről és muzeális intézményekről, nyilvános könyvtári ellátásról és közművelődésről, a Felsőzsolca Város Önkormányzatának Képviselő-testülete által elfogadott Alapító Okirata és a fenntartó önkormányzat éves költségvetése határozza meg.

Az intézmény a helyi közösségi és kulturális élet színtere. Alapvető feladata, hogy segítse Felsőzsolca város lakosságának kulturális és művészeti nevelését, általános műveltségének emelését, ösztönzést és lehetőséget nyújtson a társas élet formáinak kialakításához, a színvonalas szórakozáshoz úgy, hogy a látogatók tevékeny közreműködése jellemezze.

Kiemelt feladat az intézmény kulturális tevékenységének fejlesztése, innovatív programok és rendezvények szervezése. Szolgáltatásaink során törekszünk közösségformáló, közösségközpontú szakmai munkára.

A Városi Könyvtáron keresztül fontos feladatunk ösztönözni és segíteni az egyéni művelődést és önképzést, kialakítani és fejleszteni az olvasási kultúrát, az olvasás megszerettetését és népszerűsítését, hozzájárulva mindenki boldogulásához.

Támogatjuk az élethosszig tartó tanulást. Célunk a különböző korosztályú gyermekek és fiatalok kompetenciáinak fejlesztésében, szocializációs feladatok ellátásában való részvétel.

Helytörténeti gyűjteményünk révén hozzájárulunk Felsőzsolca történetének, kulturális, néprajzi hagyományainak, természeti értékeinek, gazdasági és társadalmi folyamatainak bemutatásához, kutatásához. A kulturális javak kölcsönzése során segítjük tágabb régióink néprajzi hagyományának megmaradását és színesítjük annak bemutatását.

Társadalmi közös érdek, hogy ismerjük múltunk értékeit, élteve őrizzük nemzeti, nemzetiségi, helyi hagyományainkat, folytassuk az átörökítést.

Célunk, hogy Felsőzsolcán a közösségi és egyéni művelődés személyi, szellemi, gazdasági feltételei javuljanak és olyan értékhordozó tevékenységeket hozzunk létre, melyek a település lakóinak életminőségén javítanak.

Vezetőként fontosnak tartom, hogy a Közösségi Ház és Városi Könyvtárra egy egységes szerkezetű, munkatársakként csapatban együtt tevékenykedő intézményre tekintünk úgy mi magunk, ahogyan a környezetünk is. Intézményi beszámolómat ennek tükrében a

munkatársaim közreműködésével, a könyvtár szakmai produktumait Farkas Tünde Erzsébet, könyvtárvezető beszámolója alapján készítettem el.

2 Az intézmény közművelődési alapfeladatai:

A helyi közművelődési tevékenységek támogatása, a közművelődési alapszolgáltatások megszervezése, a település környezeti, szellemi művészeti értékeinek, hagyományainak feltárása, megismerése, a helyi művelődési szokások gondozása, ezen belül az állandó helytörténeti kiállítási anyag állagának megóvása.

Mindenki számára biztosítsa a közművelődési tevékenységekben való részvétel lehetőségét, szabályozza a közművelődési tevékenységek folytatásának, a közművelődési alapszolgáltatások nyújtásának és igénybevételének feltételrendszerét.

A feladatok ellátásának tervezéséhez útmutatást adni annak érdekében, hogy azok a kulturális alapellátás keretében mindenki számára ösztönzést nyújtsanak arra, hogy önművelés céljából lakóhelyén bekapcsolódjon kulturális tevékenységekbe és megismerhesse a kulturális értékeket. Megismerkedjen a település történetével, a hagyományokkal, normákkal, a település népességének tagjaként kifejezze, milyen értékek, célok, fejlesztési irányok fontosak számára. Részt vegyen a közösség életének fejlesztésében és a közös jövőkép megfogalmazásában, ezekhez állandó helyszínt vehessen igénybe. Lakóhelyén szakmai segítséget vegyen igénybe az önfejlesztéshez, az önműveléshez, a közös értékek kifejezéséhez, megéléséhez, a közös célok megfogalmazásához, a tevékenységek színvonalának biztosításához.

A szabadidő kulturális célú eltöltéséhez a feltételek biztosítása, a helyi amatőr, alkotó művelődő közösségek tevékenységének támogatása. A városi rendezvények szervezése és lebonyolítása.

3 A Könyvtár alapfeladata:

A gyűjtemény folyamatos fejlesztése, feltárása, megőrzése, gondozása, és rendelkezésre bocsátása, tájékoztatás a könyvtár és a nyilvános könyvtári rendszer dokumentumairól és szolgáltatásairól. Más könyvtárak állományának és szolgáltatásainak elérése, részvétel a könyvtárak közötti dokumentum-, és információcserében, az egész életen át tartó tanulás folyamatának és a digitális írástudás elsajátításának segítése. A tudás-, információ- és

kultúráközvetítő tevékenységével hozzájárul az életminőség javításához, kulturális, közösségi és egyéb könyvtári programokat szervez.

4 Helyzetelemzés

4.1 Személyi feltételek

2023-ban a közművelődési területen március 16 – tól 1 fő (Orosz Gáborné) *közművelődési referensként* látja el a szakfeladatot, ő egyben az *intézmény megbízott igazgatója* is - április 1 – től. A korábbi igazgató – Lassúné Urbán Erika – távozása után, 2023. április 1-ig ideiglenesen Farkas Tünde Erzsébet könyvtárvezetőként látta el az intézmény vezetésével kapcsolatos feladatokat.

A *Városi Könyvtárban* 1 fő főállású (heti 40 óra) *könyvtáros, könyvtárvezető* (Farkas Tünde Erzsébet) és 1 fő főállású (heti 40 óra) *könyvtáros szakalkalmazott* (Ormay Fanni) látja el.

A *Közérdekű Helytörténeti Kiállítóhelyen* 1 fő főállású (heti 40 óra) (Dobos Szilvia) *látlatvezetőként* dolgozik. Be nem töltött státusz: 1 fő technikai dolgozó.

Az épület takarításával kapcsolatos feladatokat 1 fő, GAMESZ által közmunka programban foglalkoztatott személy látja el.

4.2 Tárgyi feltételek

2023 első negyedében az energiaválság következményeként az intézmény a Vállalkozás Segítő Központban kapott helyet. Felsőzsolca Város Önkormányzata Képviselő-testületének 125/2022. (X. 19.) határozata alapján a Felsőzsolcai Közösségi Ház és Városi Könyvtár az energiaár-növekedése miatt 2022. november 15 - 2023. március 31-ig ideiglenes helyszínen, a Vállalkozás Segítő Központban biztosította a közművelődési alapszolgáltatásokat és a könyvtári szolgáltatásokat. A könyvek előzetes igénylésére továbbra is lehetőséget biztosítottunk e-mailben és telefonon keresztül. Az elektronikusan vagy telefonon leadott igényeket, a névre szólóan összekészített dokumentumokat előzetesen egyeztetett időpontban vehették át az olvasók. Az online katalógusunk segített a könyvek kiválasztásában. Az „Én könyvtáram” projekt foglalkozásaira és a könyvtári kiscsoportos foglalkozásokra előre egyeztetett időpontban az új helyszínen vártuk az óvodás és iskolás csoportokat. A könyvtári

foglalkozásokon belül működő Baba-Mama Klub Babusgató foglalkozásai a Felsőzsolcai Szociális Szolgáltató Központban (Felsőzsolca, Kassai u. 32. sz.) kapott helyet. Az irodalomterápiás foglalkozások a Felsőzsolcai Szent István Katolikus Általános Iskolában lettek megtartva. Igyekeztünk olyan alternatív megoldásokat keresni, hogy az olvasók, látogatók - ugyan más helyszíneken - a közösségi művelődés megszokott formáiban, tudják igénybe venni a könyvtári szolgáltatásokat.

Április 1-jén visszaköltözhattünk az „anyaépületbe”, s újult erővel indulhatott meg a munka. A Bárczay-kastély épületében a földszinti Közösségi tér egyaránt alkalmas kisebb rendezvények, előadások megtartására, kiállítások installálására, helyi művészeti csoportok próbáinak, közösségi tevékenységeinek megvalósítására.

Az emeleti kiállítóteremben jelenleg Szathmáry Király Hanna asszony által adományozott állandó Keleti kultúra kiállítás foglalja el méltó helyét.

A Városi Könyvtár épületrésze jól felszerelt, felnőtt és gyermekkönyvtári részlege minden igényt kielégítő az olvasók számára.

Az épületben a fejlesztések folyamatosak. Az energetikai felújítás után, 2023- ban megtörtént az elavult exit lámpák korszerűsítése.

Ősszel megvalósult az épület villámvédelmi rendszerének felújítása.

Távolabbi terveink között szerepel a közérdekű helytörténeti kiállítóhely muzeális értékeinek lépésekben történő restaurálása. Ehhez részletes árajánlatot kértünk, s bízunk benne, hogy a ránk következő években lesz lehetőségünk az állagmegőrzés ilyen formájára.

4.3 Kapcsolattartás

Az intézményünk életében a fenntartóval, intézményekkel, civil szervezetekkel és művészeti csoportokkal való megfelelő szintű és minőségű kapcsolattartás fontos azért, hogy az intézmény elfogadottsága, támogatottsága maximális legyen, és fontos azért is, mert a városi közösség szempontjából az egyik legfrekvenciáltabb szintér a Bárczay-kastély.

Szerencsés helyzetben vagyunk, hiszen maradéktalanul élvezhetjük fenntartónk, *Felsőzsolca Város Önkormányzatának* segítő támogatását, mely nem csak a feladatból fakadó anyagi erőforrások biztosításában nyilvánul meg, hanem emberségben, összetartásban is.

Mindennapi gyakorlati munkánkat az épület, a gazdálkodás és a rendezvények tekintetében kiváló szakmaisággal és segítőkészséggel segíti a *Felsőzsolcai GAMESZ* intézménye.

A rendezvények, programok megvalósítása során elengedhetetlen a városban működő *nevelési -oktatási intézményekkel* való szoros kapcsolattartás. Szeretettel fordulunk a Felsőzsolcai Napköziotthonos Óvoda, a Szent Miklós Görögkatolikus Óvoda, a Kazinczy Ferenc Református Általános Iskola és Óvoda, valamint a Felsőzsolcai Szent István Katolikus Általános Iskola vezetése és munkatársai felé. Közös projektekben, műsorokban, rendezvényeken rendszeres és hatékony az együttműködés.

Egy település dinamizmusát nagyban meghatározzák az ott élő *civil szervezetek*. Ennek felismerése megfelelő, mindenki számára kedvező együttműködést eredményez. A város közössége szempontjából kiemelkedően fontos, hogy ezek a szervezetek ismerjék egymást, tudjanak egymás programjairól, kezdeményezéseikről. A Felsőzsolcán működő szervezetekkel intenzív és napi szintű a kapcsolattartásunk, havonta (minden hónap első szerdáján) civil beszélgetést tartunk, ahol a napi feladatok mellett mindig meg tudjuk beszélni a közös programokat, célokat.

5 Közművelődési feladatok megvalósítása

A 20/2018 (VII.9) EMMI rendelet a település lélekszámához és típusához kapcsolódóan meghatározza a közművelődési intézmény számára kötelezően ellátandó feladatokat és egyéb feltételeket.

A kulturális alapellátás lényege a kulturális javakhoz való hozzáférés biztosítása mindenki számára, az egyén és a közösségek aktiválásával. A közművelődési alapszolgáltatások kiterjesztését a törvényi előírások szem előtt tartásával végezzük.

Felsőzsolca Város Önkormányzata Képviselő-testületének önkormányzati rendelete a helyi közművelődésről célja, hogy a helyi társadalom művelődési érdekeinek és kulturális szükségleteinek figyelembevételével, a helyi lehetőségek, sajátosságok és hagyományok alapján meghatározza az ellátandó közművelődési alapszolgáltatások körét, valamint feladatellátásának formáját, módját és mértékét. További célja, hogy meghatározza a közművelődés szakmai és finanszírozási alapelveit.

5.1 Alapszolgáltatások

- művelődő közösségek létrejöttének elősegítése, működésük támogatása, fejlődésük segítése, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszíni biztosítása
- a közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése
- a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése feltételeinek biztosítása

5.2 Művészeti csoportok

5.2.1 Zsolca Táncegyüttes és Utánpótlás (Gyermek) Csoportja

Művészeti vezető: Orosz László

Gyermek csoport művészeti vezetője: Török-Varga Eszter

A Zsolca Táncegyüttes 2023-ban is aktív és magas minőségű munkát folytatott, a heti rendszerességgel tartott próbák mellett számos fellépésük volt, szakmai programokon vettek részt, valamint vendég koreográfusokkal is együtt dolgozva fejlesztették tudásukat.

Az együttes bázisa a város rendezvényeinek, színvonalas műsoraikkal színesítették a város és az intézmények rendezvényeit. Több környékbeli település együttesével jó kapcsolatot ápolnak. A Zsolca Táncegyüttes szerves részét képezi az együttes Utánpótlás csoportja is.

5.2.2 Felsőzsolcai Férfi Népdalkör és Rozmaring Népdalkör

Művészeti vezető: Szlávikné Komár Krisztina

2023. április 1-től a Rozmaring Népdalkör és a Felsőzsolcai Férfi Népdalkör hétfőnként 17.00 illetve 18.00 órától tartja a próbáit. Mindkét népdalkör fellépett dalos találkozókra, Felsőzsolca város rendezvényein.

A 35. születésnapját ünneplő Felsőzsolcai Férfi Népdalkör *szeptember 16-án Dalostalálkozót* szervezett Rendezvények Házában. Az eseményen kilenc dalkör - együttesen 123 énekes - működött közre. 2023. november 18-án Magyar Nóta és Operett este várta a nótakedvelőket a Rendezvények Házába, az *Együtt Felsőzsolcáért Egyesület* és az egyesületen belül működő *Magyar Nótaszerzők és Énekesek Észak-magyarországi csoportja* szervezésében.

Szeptemberben Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegye Népdalversenyének Edelényi döntőjén a Felsőzsolcai Rozmaring Népdalkör és a Felsőzsolcai Férfi Népdalkör különdíjban részesült, míg Szilávikné Komár Krisztina, a népdalköreink karnagya 2. helyezést ért el.

5.2.3 *Életforma és egészségnevelési foglalkozás*

„Fitten és egészségesen időskorban is!”

Program vezetője: Kárpáti Éva

2023. április 1-től 17.00 órától tartották a foglalkozásokat a Bárczay-kastélyban.

2016 novemberében egy régi, széles körben megfogalmazott igényt kielégítve indult útjára az idős-korúak egészségnevelési foglalkozása. A lelkesedés azóta is töretlen, egyre többen jöttek a heti rendszerességű alkalmakra. A fizikai aktivitás, az egyik legfontosabb és hatékonyabb tényező az öregedési folyamat gátlásában.

Az idén szeptemberben egy nyílt táncórával csatlakoztak a város mobilitás heti programsorozatához.

6 *Rendezvények*

Az intézmény rendezvényeit tematikusan három szempont szerint tudjuk csoportosítani. Fontosnak tartjuk, hogy legyenek saját, önálló elképzelés alapján született és gondozott programjaink.

Ugyanakkor elengedhetetlen feladatunk, hogy fenntartóink, Felsőzsolca Város Önkormányzatával közösen szervezett rendezvények megvalósítását erőforrásaink szerint segítsük, a ránk szabott feladatokat, az ötleteléstől a megvalósításig elvégezzük.

S az alapvető feladataink egyike a település közösségének fejlesztése, a közösségszervezés.

Ennek érdekében elengedhetetlen, hogy intenzív kapcsolatot ápoljunk az intézményekkel, a helyi civil szervezetekkel, részt vegyünk a programjaikon, segítsük azok megvalósítását. Szívesen vettünk részt, segítettünk az Együtt Egymásért „Péntek 17” egyesület *Lecsófesztiválján*, az Együtt Felsőzsolcáért Egyesület és a Felsőzsolcai Férfi Népdalkör, valamint a Zsolca Kulturális Egyesület *Dalostalálkozóján*, vagy a Magyar Nóta-és Dalszerzők Felsőzsolcai szervezetének *Magyarnóta* estjén.

6.1 A Községi Ház rendezvényei

január 20. A Magyar Kultúra Napja

A Himnusz születésének 200. évfordulóját a Városháza Dísztermében rendezett eseményen ünnepeltük, ahol Szarka Tamás polgármester úr mondott beszédet, és megnyílt Szűcs Árpád fényképész „Színpad képből-lélekből” című kiállítása.

április 20. Polgári Szalon Kiszolgáltatottság vagy honvédelem? Polgári Szalon rendezvény, ahol Papolczy Balázs, védelemipari szakértő volt az est vendége.

június 9. Találkozások- Beszélgetés Bánhidi Lillával

Az Ünnepi Könyvhét alkalmából szervezett programon Bánhidi Lilla újságíró, író Sorsod Borsod című könyvét mutatta be, melyet a felsőzsolcai közönség nagy érdeklődéssel fogadott.

augusztus 22. Az én Petőfim – Jantyk Zsolt előadása

Jantyk Zsolt, az eMeRTON és Artisjus díjas zenész, szövegíró, énekes, előadását hallhatta a felsőzsolcai közönség, a Nemzeti Művelődési Intézet és a Felsőzsolcai Községi Ház és Városi Könyvtár közös szervezésében.

Szeptember 14. III. Rimay költészeti fesztivál

Szeptember 14-én, csütörtökön író-olvasó találkozóra várták a kultúrát kedvelőket a Bárczay-kastélyba, ahol Lövétei Lázár László, Vári Fábrián László, Finta Éva, Serfőző Simon, Kürti László és Tóth Zoltán író-költőkkel a kastély kiállítótermében Fülöp Gabriella, újságíró beszélgetett.

Szeptember 15. III. Rimay költészeti fesztivál

A fesztivált a Sebő együttes és Sebestyén Márta fantasztikus koncertje zárta a Bárczay-kastély udvarán.

Szeptember 22. Bárczay - család találkozója, Pocsai Eszter egyetemi tanár kiállításmegnyitója és előadása.

október 10. „Mióta elvesztettünk téged...” képek az élők házából Nagy Károly Zsolt sárospataki fotográfus, református lelkész, kulturális antropológus kiállítása a Bárczay-kastélyban.

november 15. Polgári Szalon Fenntartható Magyarország címmel tartott előadást Raisz Anikó, környezetügyért és körforgásos gazdaságért felelős államtitkár.

december 1. Gulág-kutató konferencia, előadás
Muradin-Lovász Noémi kiállításmegnyitója,

6.2 Nemzeti ünnepekhez, jeles napokhoz kapcsolódó rendezvények

március 15. A Felsőzsolca Város Önkormányzata által a forradalom és szabadságharc 175. évfordulója alkalmából rendezett ünnepi megemlékezés koszorúzással vette kezdetét a Hősök terén, majd a kedvezőtlen időjárás miatt az ünnepség a Bárczay-kastélyban került megrendezésre. A megemlékező műsort a Felsőzsolcai Napközi Otthonos Óvoda, a Kazinczy Ferenc Református Általános Iskola és Óvoda és a Zsolca Táncegyüttes adta. A városi ünnepséget követően a „Kárpátalja” című magyar, ruszin és ukrán képzőművészek kiállításának megnyitójára került sor.

június 4. A Nemzeti Összetartozás Napja - Az I. világháborút lezáró békediktátum aláírásának 103. évfordulójára *emlékeztünk*, a Nemzeti Összetartozás Napja alkalmából *tisztelegünk* az Összetartozás Emlékparkban.

július 25. a Zsolcai Csata 174. évfordulója alkalmából a Hősök terén álló emlékműnél koszorúzással egybekötött műsort szerveztünk.

augusztus 18. Ünnepi megemlékezés államalapító Szent István tiszteletére a városháza kertjében. A református, a római és görögkatolikus egyházak előljáróinak kenyéráldása után az ünnepi műsorban közreműködött *Bárdos-Simon Katalin* népdalénekes, a *Zsolca Táncegyüttes* és *Kovács Gábor* operaénekes.

október 6. Emlékezés az aradi vértanúkra

A Szent István Katolikus Általános Iskola udvarán álló kopjafánál emlékeztünk. A Felsőzsolcai *Szent István Katolikus Általános Iskola* tanulói versek és énekek kíséretében gyűjtöttek méceset és helyezték el az aradi tizenhármak emlékére ültetett 13 tuja tövében. Az önkormányzat, helyi intézmények és civil szervezetek képviselői elhelyezték az emlékezés virágait.

október 20. Az '56-os forradalom és szabadságharc hőseire emlékeztünk a Kegyeleti parkban, ahol a műsorban *Szlávikné Komár Krisztina* által énekelt népdalokat és *Lajos András*, a Miskolci Nemzeti Színház művészeinek előadásában Márai Mennyből az angyal című versét tolmácsolta.

október 23. Turulfutás A hagyományokhoz híven október 23-án délben, Arnót, Onga és Szikszó városok önkormányzataival közösen is megemlékeztünk 1956 hőseiről, a szikszói dombon.

október 29. Őrtűz gyűjtés Székelyföld autonómiájáért, a Sportpályán.

november 29. Elhurcoltak emléknapja. A Malenkij robotra elhurcolt felsőzsolcai polgárokra emlékeztünk a Kegyeleti Parkban.

6.3 Városi rendezvények

május 27. Városi Gyermeknap

A rendezvényre kilátogatók színes programokon vehettek részt: ugráló- és légvárak, kézműves foglalkozások, *Verdák Derby*, az *Egyszervolt Mesezenekar*, *Lehoczki László*, a Spider Mentőcsoport vezetője és *Hope* kutya, szabaduló szoba, arcfestés és csillámtetoválás.

július 29. Kastélykoncert

Egy különleges koncertre gyűltek össze az érdeklődők a Bárczay-kastély udvarán. A kellemes nyárestén a Classic Brass Quintett fúvósai filmzenéssel és könnyűzenei feldolgozásokkal szórakoztatták a felsőzsolcai közönséget.

szeptember 2. Nyárbúcsúztató kastélykoncert

Ezen a szombat estén a kedvezőtlen időjárási viszonyok sem tartották vissza a közönséget, mikor a világ egyik legismertebb szaxofonművésze, St. Martin lépett a Nyárbúcsúztató Szabadtéri Kastély Koncert nagyszínpadára.

szeptember 16-22. Mobilitási hét

Az idén ismét csatlakozott Felsőzsolca városa az idén szeptember 16. és 22. között megrendezésre kerülő Európai Mobilitási Héthez, ahol az egészségé, a sporté volt a főszerep. Az esemény 24 órás futással kezdődött, szeptember 15-én.

A nyitórendezvényen szeptember 16-án, szombaton Egészség és Sportnap keretében az egészség megőrzéséhez szükséges vizsgálatokat, Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Központi Kórház és Egyetemi Oktatókórház közreműködésével tüdőszűrést végeztek.

Felsőzsolcára érkezett az ország egyik legnagyobb ügyességi pályája az EXATRUN akadálypálya, a résztvevők közös edzésen vehettek részt Rubint Rellával, a legkisebbek részére mondókákkal és játékokkal készülnek a Bellőke keretében.

Az önkormányzat Energiatakarékosság TOTÓ-val is készül, melynek nyerevénye egy elektromos autó egy napra a Miskolc Autóház támogatásával!

Szeptember 19-én Bringás reggeli program keretében múzli szelettel és gyümölcslével jutalmaztuk a munkahelyre kerékpárral közlekedőket.

Szeptember 22-én Autómentes napot tartottunk az Árvízi Emlékparkban, ahol Toma és Csapata nevű produkció autómentes korokat idéző játszóházzal várta a felsőzsolcai óvodásokat és iskolásokat.

szeptember 23. Almafeszt

Felsőzsolca Város Önkormányzatának szervezésében az őszi rendezvényen a családokat játszóház, ugrálóvár, kézműves programok, a Zsálya zenekar és Tóth Edu produkciója várta. Mindezekhez a VagaBanda és a Lakodaré zenekar adta a kedvcsináló ráhongolódást.

december 3. Első adventi gyertyagyújtás

December első vasárnapján Felsőzsolcán is kezdetét vette a várakozás időszaka.

A város közössége a *Hősök terén* felállított karácsonyfánál gyűlt össze, hogy meggyújtsák az adventi koszorú első gyertyáját. Az ünnepi fények felkapcsolásával a csillagos égbolt és a hatalmas karácsonyfa beragyogta nem csak a teret, de az emberek lelkét is. A műsor kezdetén

Szarka Tamás polgármester úr köszöntötte a jelenlévőket, majd *Csöbör Katalin*, országgyűlési képviselő adventi gondolatait hallgathatta meg a közösség. A *Szent Miklós Görögkatolikus Óvoda és Bölcsőde* óvodásainak műsora igazi varázslattal töltötte meg a Hősök terét. Felsőzsolca Város Önkormányzata a térre kilátogatókat már hagyományosan mézeskaláccsal, meleg teával és forralt borral vendégelte meg. A gyerekek izgalommal és kíváncsisággal várták a Hősök terére látogató Mikulást.

december 10. Második adventi gyertyagyújtás

Ezen az alkalmon az érdeklődők megtekinthették az adventi dekorversenyre érkezett, szebbnél szebb ajtódíszeket, asztaldíszeket és adventi koszorúkat. Az ünnepi műsorban a felsőzsolcai *Szent István Katolikus Általános Iskola* diákjai, majd a *Felsőzsolcai Napköziotthonos Óvoda óvodásai* varázsolták el a közönséget.

Lev Tolsztoj Panov apójáról *Orosz Nóra* mesélt, s zárásként a *Rozmaring Népdalkör és a Felsőzsolcai Férfi Népdalkör* előadásában a Bagossy Brothers Company, Égnek a fények című dala csendült fel. Ezen a délutánon az Önkormányzat szervezésében a Vállalkozás Segítő Központba vártuk a családokat az Adventi Kézműves Műhelybe, ahol asztali díszeket készítettünk különböző technikákkal, illetve a résztvevők megismerkedtek a mézeskalács díszítés fortélyaiival.

december 17. Harmadik adventi gyertyagyújtás

Advent harmadik vasárnapján már hagyományosan a Hősök terén gyűltek össze a Felsőzsolcaiak, hogy közösen gyűjtsák meg az adventi koszorún az öröm gyertyáját.

Szarka Tamás polgármester úr hozta el a városba a lángot, mely Betlehemből érkezett Európába, s melyről meggyújtotta a várakozás harmadik gyertyáját. A *Kazinczy Ferenc Református Általános Iskola és Óvoda* tanulóinak és tanári kórusának megható műsorát követően a *Zsolca Táncegyüttes* Betlehem című koreográfiájában életre kelt a bibliai születéstörténet.

A műsor után, ahogyan hétről hétre mindig, ezúttal is mézeskaláccsal, teával és forralt borral vendégelte meg a jelenlévőket Felsőzsolca Város Önkormányzata.

december 22. Negyedik adventi gyertyagyújtás

Az adventi koszorú negyedik gyertyáját *Szarka Tamás* polgármester úr gyújtotta meg, fellobbantva ezáltal a szeretetet jelképező lángot.

A negyedik gyertyagyújtás alkalmával *Gulybán Tibor*, görögkatolikus esperes igei szolgálatát hallgathatták a résztvevők. Az est sztárvendége *Lola* volt, aki szívhez szóló dalaival igazi

karácsonyi hangulatot varázsolt a Hősök terére. Az Adventi Forgatag utolsó rendezvényén az önkormányzat adventi kézműves vásárral, kürtöskaláccsal, a hagyományos teával, forralt borral és mézeskaláccsal kedveskedett a felsőzsolcai ünneplő közösségnek.

6.4 A könyvtár rendezvényei

Napjainkban a könyvtárba élményekért járnak az emberek. A könyvtár egy közösségi tér, közösségi hely, amely lehetőséget biztosít a tájékozódáshoz, információszerzéshez, önfelneveléshez és szórakozáshoz. Kulturális fejlesztő szereppel hozzájárul a közösségépítéshez, közösségépítő tevékenységével növeli a társadalmi kohéziót. Változatos témakörökkel arra törekszünk, hogy a könyvtár minél színesebb programokkal, irodalmi vetélkedőkkel, író-olvasó találkozókkal, kiállításokkal, előadásokkal kulturált együttlétekhez nyújtson segítséget minden korosztály számára. Rendezvényeinkkel törekszünk a változatosságra és folytonosságra, hagyományt teremtve az évente visszatérő rendezvények megszervezésével. Lehetőséget biztosítunk, hogy a gyerekek ne csak saját intézményeikben, óvodáikban, iskoláikban mutassák meg produkcióikat, alkotásaikat, hanem tágabb közönség előtt is, mesemondó, versmondó találkozókon, illetve meghirdetett rajzpályázatok alkalmából pályaműveikkel kiállításokon.

február 14. Nemzetközi Könyvajándék Nap

Ezen a napon a könyvtárban a „könyvcseres asztalra” vártuk a már otthon feleslegessé vált könyveket, és minden ajándékozó helyette választhatott egy másikat. kölcsönözhető zsákmacska könyvekkel kedveskedtünk a látogatóknak, olvasóknak. a kívánságládába pedig a résztvevők bedobhatták kívánságaikat, hogy milyen könyveket látnának szívesen a könyvtár polcain.

február 18. Babusgató baba-mama klub programsorozataiban a családi délelőtti rendezvényei jeles napokhoz, hagyományok ápolásához kötődnek. a vállalkozás segítő központba farsangi mulatságra vártuk a legkisebbeket. a táncos, jó hangulatról a szellőrózsa zenekar és Repka Gyula táncvezető gondoskodtak.

március 18. Gingalló - a vállalkozás segítő központba vártuk a 0-5 éves korosztályú gyermekeket és szüleiket a babusgató baba-mama klub „gingalló” tavaszköszöntő babakoncertjére. közreműködött a reményi ede vonósnégyes. minden alkalommal – egy-egy mesén keresztül - ismerkednek meg a gyerekek a történet hangulatához kapcsolódó komoly zenei művekkel, illetve a hangszerekkel.

április 1. Húsvéti készülődés

Már több éve hagyományosan megszervezzük a könyvtári húsvéti készülődést, amivel a húsvéti hagyományokat és népszokásokat elevenítjük fel, és közösen készülünk fel az ünnepre. A *Bábabukra* meseműhely zenés húsvétváró meseelőadását, a *Fügedi Márta Népművészeti Egyesület* iparművészeinek népi mesterségbemutatója és játszóháza követte

április 11. A Magyar Költészet Napja alkalmából egész napos rendezvénysorozattal készültünk. Délelőtt a *Rákóczi Szövetség* felsőzsolcai szervezetével a már hagyománnyá vált „Szellemidéző” című versmondó találkozót szerveztük meg. Délután került sor az ünnepélyes költészet napi rendezvényünkre. Megnyitottuk a „Mi kék az ég!” című rajzkiállítását, melynek a témája Petőfi Sándor művei voltak. A díjátadást *Pető István* előadóművész és *Kocsis Csaba* énekmondó "Ne mindig a földön járjak..." című előadójátékjával folytattuk.

április 21. Az Együtt Felsőzsolcáért Egyesület keretein belül működő Magyar Nótaszerzők és Énekesek észak-magyarországi csoportjával ebben az évben is megszerveztük a felsőzsolcai és a környező települések általános iskolás diákjai részére a kistérségi magyar népdal – és nóta éneklési versenyt. a népdaléneklési verseny célja a hagyományörzés, a magyar népdalok megismertetése és megszerettetése a gyerekekkel, illetve a tehetséges tanulók számára lehetőség biztosítása a megmérettetésre.

április 22. A Föld napja alkalmából „Zöldforgás” címmel könyvtári környezetvédelmi napra vártuk a gyerekeket. a délelőtti folyamán, vetítés és interaktív beszélgetés során ismerkedtek meg a résztvevők a Földet „megbetegítő” tényezőkkel.

május 8. „Kedvesemlék” – *romantikus esküvői és béli ruhák kollekciója* című menyasszonyi ruhakiállítását nyitottunk meg. Az esküvői viseletek mellett a felsőzsolcai családok által rendelkezésre bocsájtott – a korszak menyegzői hagyományait felelevenítő – esküvői fotókkal

gazdagítottuk a kiállítást. Felléptek a *Miskolcz-Revital* táncsport egyesület művészei. Juhász Gyula szerelem című versét hallhatták a résztvevők Matós Áron tolmácsolásában. a Kazinczy Ferenc Református Általános Iskola és Óvoda diákjai elsőbéli ruhákat vonultattak fel.

május 19. *Galamb Alex* motivációs előadására vártuk a felsőzsolcai 7-8. osztályos tanulókat. ennek a találkozásnak a célja, hogy példát mutassunk, motiváljuk a pályaválasztás előtt álló hátrányos helyzetű gyerekeket.

május 20-án *Babusgató baba-mama klub* programjai keretén belül szerveztük meg az „*Ott lakik a víz alatt*” című interaktív, zenés meseelőadást a kisgyermekes családok számára. Barta Mária Viola, színész és Kolozsi-Koss Judit, zenész – tanár műsorával a gyerekek megismerkedtek a vízi állatokkal.

június 8. *94. Ünnepi Könyvhét* programsorozat alkalmából felsőzsolcai kötődésű írók voltak a vendégek. a rendezvényt Károly Melinda, írói nevén K. M. Holmes nyitotta meg, aki 19 évig élt szüleivel Felsőzsolcán. Zsekov Éva Mónika hegedűművész olvasott fel részleteket a Dario és Hazel című könyvekből.

június 26-tól június 30-ig és július 3 -tól július 7-ig

Felsőzsolca Város Önkormányzatának támogatásával ebben az évben is két turnusban szerveztük meg a nyári könyvtári tábort, melynek célja a közösségi élményszerzésen túl, az információk, az ismeretek játékos közvetítése. A tematikusan felépített kirándulásokon a résztvevők megismerkednek a lakóhelyükkel, a környező települések nevezetességeivel, illetve természeti kincseivel. Ebben az évben a „bakancsra fel, hungaricumok nyomában!” című program során Vizsolyba látogattunk el, ahol a gyerekek betekintést nyertek a Biblia nyomtatás történetébe, a Manstkovit Nyomdatörténeti Múzeumban saját maguknak is nyomtathattak egy oldalt a Bibliából. Élményszínház előadáson főszereplői lehettek a vizsolyi biblia nyomtatás történetének. Mézes Gergő méhészetében a gyerekek megismerték a méhészek munkáját, a mézmúzeumban a méhészeti munkák eszközeit láthatták. Lillafüreden a Hétmérföldes meseúton, hét próbán keresztül váltak igazi hőökké. A gyerekek Somfai Anna, illetve M. Kácsor Zoltán meseíróval találkoztak. Kézműves foglalkozásokon a fazekasmunka fortélyaiba tekinthettek be, az agyag megmunkálása után marokedényeket, és felrakásos technikával kisebb használati tárgyakat készítettek. Papírmetszet technikával a

Hajnal című magyar népmeséhez könyvillusztrációt készítettek. Interaktív előadáson megismerték Felsőzsolca múltját és nevezetességeit, illetve a városi könyvtár történetét.

augusztus 29-én *A fényirida „termékei”*

Kiállítás a Magyar Fotográfia Napja alkalmából Esztári Szécsi Zoltán nemzetfényképész kiállítását nyitottunk meg.

szeptember 9. *Gingalló* babakoncert a *Reményi Ede* vonósnégyes közreműködésével.

szeptember 13. *Könyvkalandra fel!* – címmel vetélkedőt hirdettünk meg a felsőzsolcai általános iskolák felső tagozatos diákjai részére. Célja a komplex kompetenciafejlesztés, a tanulók információs műveltségének és azon belül is a könyvtárhasználati eszköztudásuknak, szövegértésüknek, logikus gondolkodásuknak és kreativitásuknak a fejlesztése, a könyvtár szeretetének megerősítése.

szeptember 29. *A Magyar Népmese Napja* alkalmából a hagyományokhoz híven ebben az évben is megszerveztük a „*Hol volt, hol nem volt..*” népmesemondó találkozót a felsőzsolcai nevelés-oktatási intézmények óvodásai és kisiskolásai részére.

október 2-8. *Országos Könyvtári Napok*

A programsorozat mottója ebben az évben „*Hidépítők - a könyv hid, a könyvtár összeköt*”. A programsorozat a Móra Kiadó gondozásában megjelent *Babageometria* című vándorkiállítás megnyitójával vette kezdetét. A rendezvény első részében *Szarka Tamás* polgármester úrral átadtuk a Buben család részére *Felsőzsolca vándorbölcshőjét*.

Elindult a *Lélekpendítő* irodalmi szalon, amely havonta egy alkalommal várja az olvasást, irodalmat kedvelő közösséget. A programsorozat könyvtári éjszakával zárult. *Tölts egy éjszakát a könyvtárban!* című interaktív könyvtári foglalkozáson 41 gyermek vett részt Holden Rose – Kovács Attila író interaktív író-olvasó találkozásán.

október 30. *Halloween-party*

Az este folyamán a résztvevők megismerkedtek a Halloween eredetével és történetével, más népek szokásaival. Jelmezversenyen, csapatokat alkotva szellemes vetélkedőn és cukorkakeresésen vettek részt. Az este zárásaként jelmezben, a felvonuláshoz csatlakozók

kíséretében vonultunk fel a hősök terére, ahol közösen a Felsőzsolcai Napköziotthonos Óvoda által meghirdetett tökfaragó versenyre készített töklámpásokat néztük meg.

november 4. Babaszínház

A *Csodamalom Babaszínház* Iciri-piciri című előadása. Ezen a napon megkezdődött a könyvvásár a könyvtár leselejtezett könyveiből és a megbocsátás hónapja alkalmából a késedelmi díjat is elengedtük.

november 11. Márton-napi mulatság

A hagyományörző programon 31 gyerek vett részt. Az este folyamán a résztvevők megismerkedtek a Márton-nap történetével, majd a Márton-naphoz kapcsolódó libás népi játékokon vettek részt, ahol libát hajtottak, népdalokat és néptánc lépéseket tanultak. Ezt követően libás lámpást készítettünk a gyerekekkel, amivel a hősök terére vonultunk fel.

november 13. A Magyar Nyelv Napja

Kiss Alexandra és Gyányi István énekesek az *Örökségünk* című zenés irodalmi esttel tisztelegtek a nemzeti kulturális örökségünk alapkövének számító nemzeti nyelvünk előtt.

december 3. Havat hozzon Mikulás!

Barta Viola Mária színész és Zsekov Éva Mónika hegedűművész zenés meseelőadásával kedveskedtünk a résztvevőknek. A Mikulás zsákjában minden gyermek számára volt ajándék.

7 Felsőzsolcai Közérdekű Helytörténeti Kiállítóhely

Az óvodások és iskolások előre egyeztetett időpontokban látogatták az állandó kiállítást, ahol megismerkedhettek Felsőzsolca város történelmi múltjával.

A helytörténeti gyűjtemény 2023-ban nem gyarapodott, mert gyűjtőkörrel nem rendelkezik és a szakszerű kiállítási, valamint szakszerű raktározási lehetőségeink korlátozottak.

Összefoglaló statisztikai adatai:

- 1244 nyilvántartott gyűjteményi tétel,
- 2272 db raktározott műtárgy.

Tartós kölcsönbérleti szerződések mentén vannak más településen kiállítva saját tulajdonú tárgyaink, és szintén ilyen szerződések alapján állítunk ki tárgyakat az állandó Helytörténeti Kiállításban. Megegyezően valljuk, hogy minden nemzetnek szüksége van olyan helyekre, ahol azokat az emlékeket láthatjuk, amelyek az embereket egy nemzetté kovácsolják. S minden településnek szüksége van, olyan helytörténeti kiállítóhelyre, ahol az ott látható emlékek felébresztik a szűkebb lakóhely múltja iránti érdeklődést, jövője iránti felelős gondolkodást.

8 Nyilvános könyvtári ellátás - Városi Könyvtár

8.1 Állományalakítási stratégia

Alapfunkciójából adódóan a Városi Könyvtár általános gyűjtőkörű, nyilvános közkönyvtár. A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvényben foglaltak szerint alapfeladata a város, és a lakóközterében élők könyvtári, könyvtárhasználati igényeinek, érdeklődési körének, megfelelő tájékoztatásának, informálásának hatékony ellátása. A könyvtári dokumentumok beszerzése az intézmény alaptevékenységének megvalósítását segítik. A könyvtár állományának gyarapításakor figyelembe vesszük a használók igényeit, foglalkozási, képzettségi és anyanyelvi összetételét, érdeklődési körét, az állomány arányos fejlesztését. A gyűjtés minden ismeretágra, tudományterületre, művészetre kiterjed. Tartalmi korlátozásai nincsenek, de különböző mértékben határozza meg a gyűjtés mélységét.

Egy jól használható könyvtárban a gyűjtemény és a könyvtár funkciója mindenkör szervesen kapcsolódik egymáshoz, a kettő kölcsönhatásban érvényesül. A felhasználói kör igényeinek alakulása, az új ismeretágak megjelenése vagy előtérbe kerülése, az információ hordozóinak megsokszorozódása meghatározó szerepet játszanak a könyvtár gyűjtemény szervezésében. Az állományalakítás a könyvtár működésének, szolgáltatási lehetőségeinek, jövőképének szerves része, ez az alapvető biztosítéka az olvasóbarát könyvtár kialakításának. A tervszerű állománygyarapításon kívül odafigyelünk olvasóink, látogatóink kívánságára és igényére is.

8.2 Állománygyarapítási keret megoszlása

Költségvetési előirányzat	2020.	2021.	2022.	2023.
A települési önkormányzatok kulturális és közművelődési, nyilvános könyvtári feladatok támogatása	800e	1.487e	1.490e	1.919e
Összesen:	905e	1.487e	1.490 e	1.919e

Az intézmény működését az éves költségvetésben meghatározott pénzeszközök biztosítják, melyet a Képviselő-testület biztosít. 2023. évben a települési önkormányzatok kulturális és közművelődési, nyilvános könyvtári feladatok támogatásában 19.195.010,-Ft -ban részesült. A támogatás legalább 10%-át könyvtári dokumentum vásárlására kellett fordítani.

8.3 Állományszervezés

Gyarapodás (db)	2020	2021	2022	2023
Vásárolt könyv és folyóirat	295 + 9	457 + 8	424 + 8	485 + 8
Vásárolt elektronikus dokumentum	-	4	4	3
Vásárolt kép formátumú dokumentum	1	8	3	5
Pályázatból könyv és folyóirat	42 + 60	59 + 60	0 + 58	0 + 58
Pályázatból elektronikus dokumentum	4	-	-	-
Pályázatból kép formátumú dokumentum	-	-	-	-
Ajándék könyv és folyóirat	38 + 5	53 + 4	94 + 3	28 + 3
Ajándék elektronikus dokumentum	-	-	-	-
Ajándék kép formátumú dokumentum	-	-	-	-
Összes gyarapodás:	454	653	594	590

A Városi Könyvtár gyűjteménye dinamikus erőforrás, célja, hogy tükrözze a helyi közösség és társadalom kultúráját. Rendszeresen érkeznek be új dokumentumok és áramolnak ki a régiek, annak érdekében, hogy a használók érdeklődését fenntartsuk, illetve pontos, hiteles információhoz jussanak. Lépést tartunk az új formátumokkal és az információhoz való hozzáférés új módszereivel. 2023. évben a Városi Könyvtárban a beszerzés formája a vásárlás és az ajándék volt. A fenti statisztikai adatokban a két beszerzési forma együttesen jelenik meg.

Az állomány folyamatos gyarapítása mellett tervszerű apasztással biztosítjuk a könyvtári állomány megújulását. Selejtezésre minden évben sor kerül, amely vonatkozik azokra a dokumentumokra, amik tartalmilag elavultak, a benne foglalt ismeretanyagok tudományos vagy világnézeti szempontból meghaladottá, vagy a dokumentum iránti olvasói igény csökkenése miatt a példányszám egy része fölöslegessé válik, illetve, ha a dokumentum természetes módon elhasználódik (elrongyolódik, megcsönkul). Ilyenkor kerül még sor a könyvek portalanítására is, és az állagmegóvásuk érdekében kisebb javítási munkálatokra. A selejtezési eljárás során összesen könyvtárunk több, mint 30 ezer darabos állományának átvizsgálása és a könyvek - állagmegóvása érdekében – javítási munkálatai megtörténtek. A selejtezés időtartama alatt a könyvtári szolgáltatások zavartalanul működtek.

A folyóirat állományunkat nemcsak vásárlással, hanem a Nemzeti Kulturális Alap „2023. évi folyóiratok lapszámainak eljuttatása” tárgyú pályázattal is gyarapítottuk. 8 fajta közkezdvelt folyóiratot rendeltünk. Az előző évekhez hasonlóan a Nemzeti Kulturális Alap támogatása által megküldött 58 féle folyóirat, 2 féle ingyenesen kiadvány és a helyi sajtó kiadványa, a Zsolcai Hírmondó számai is megtalálhatók a könyvtárban.

Könyv, DVD, CD, diafilm vásárlására 1 781 962,- Ft-ot, folyóiraatra 146.760,- Ft-ot költöttünk.

Összesen dokumentum beszerzésre 1 928 722,- Ft-ot fordítottunk.

2023. évben 945 db könyvet selejteztünk le. Ebben az évben a leselejtezett könyvekből, a könyvvásár alkalmából 25.900,- Ft bevételünk származott.

8.4 Állományvédelem

Az állományvédelem a könyvtári munkafolyamat integráns része, az állomány védelme tervszerű, összehangolt intézkedésekben és tevékenységben jelentkezik. A könyvtári dokumentumok állapotát három oldalról fenyegeti veszély: az anyaga, a környezete, a használata. A főként szerves (természetes és szintetikus) anyagokból álló könyvtári

dokumentumok létrejöttük idején vannak a legjobb állapotban. Ettől kezdve megindul a természetes öregedés folyamata: különféle fizikai, kémiai, biológiai változások. Ezt az öregedési folyamatot a dokumentumok környezete és használata jelentősen befolyásolja: a kedvező környezeti körülmények és a gondos használat, kezelés lassítja az öregedési (tönkremenési) folyamatot. A megelőző állományvédelem módszereinek alkalmazásával később jutnak a dokumentumok abba az állapotba, amikor helyreállító kezelést kell alkalmazni. Igyekszünk a dokumentumok állományvédelmük céljából, a fenti körülményeket megteremtteni.

Az energiaválság idején, a könyvtár épületének zárva tartásakor figyelemmel kísértük a Könyvtári Intézet által javasolt könyvtári dokumentumok tárolásának alapvető szabályait. A könyvtári dokumentumok számára viszonylag állandó hőmérsékletet és a levegő relatív páratartalmának állandóságát szükséges biztosítani, de még fontosabb, hogy az ingadozások mértéke ne haladja meg havi átlagban a 10%-ot. Ezzel lassítható a papír természetes öregedésének folyamata, valamint így kisebb a lehetősége a papírt bontó mikroorganizmusok megjelenése. A biztosítandó hőmérséklet: 16–22 °C. A biztosítandó páratartalom: 45–50% RH. Ezeket az értékeket a klímaberendezéssel tudjuk biztosítani.

8.5 Szolgáltatások

	2020.	2021.	2022.	2023.
Beiratkozott olvasó (fő)	936(*48)	996 (*60)	1077 (*81)	1162 (*85)
Ebből 16 éven aluli (fő)	*29	*40	*57	*52

*2023. évben újonnan regisztrált olvasók száma

Felsőzsolca Város Képviselő-testülete 2009. január 1-jétől ingyenessé tette a könyvtári beiratkozást az állandó lakcímmel rendelkező felsőzsolcai lakosok számára. 2018. évben elindított és rendszerességgel megtartott könyvtári családi olvasásnépszerűsítő és közösségépítő rendezvények, a könyvtári szakmai munkába beépített Baba-Mama Klub családi programsorozatai, a 0-3 éves korosztály részére a Babusgató népi mondókás, játékos, zenés, mozgásos fejlesztő foglalkozások, és a gyermekfoglalkozások emelték a beiratkozások számát.

2023. év során 85 fő új beiratkozott olvasónk volt. A törvényi előírásoknak megfelelően a szombati napokon való nyitvatartás lehetőséget biztosított, hogy az aktív dolgozók is kényelmesen igénybe tudják venni a könyvtár szolgáltatásait.

A jövőben is célunk, hogy ezt az olvasói réteget még jobban kibővítsük, hogy a „könyvtár” a felsőzsolcai lakosok még nagyobb részéhez eljusson. A könyvtári szolgáltatásokkal és a különböző korosztályt megcélzó olvasásnépszerűsítő, kulturális rendezvényekkel célunk, hogy megtaláljuk a potenciális könyvtárlátogatókat, hogy minél több fórumon hirdessük az „olvasás fontosságát,” hogy felhívjuk a figyelmet arra, hogy az olvasás, az irodalom, nem csupán „egy úri hobbi”, hanem egy jelrendszer, amely segít eligazodni a környező világban. A szövegértés pedig nem más, mint a világértésre kapott esély.

2009-ben vezettük be a „Könyvtár házhoz megy” ingyenes szolgáltatásunkat, amellyel otthonukat elhagyni nem tudó, de olvasni szerető felsőzsolcai időseknek nyújtunk segítséget.

Továbbiakban is segítséget nyújtunk online tájékoztatással, elektronikus dokumentumok adatbázisokban való felkutatásában és továbbításában, a tanulmányokhoz szükséges szakirodalom összeállításában, szabadon hozzáférhető szakirodalmi források és otthonról használható online könyvtári szolgáltatások elérésében.

8.6 Internethasználat

Az Internethasználatból a 2023. évben bevételünk nem származott. Az utóbbi időben megváltoztak az internethasználati szokások. A háztartások nagy része internet előfizetéssel rendelkezik és emellett jelentős a mobil internet használók száma is.

8.7 Bevételek összesítése

A könyvtár bevételei:

- Beiratkozási díjat csak azoknak az olvasóknak kell fizetni, akik nem rendelkeznek felsőzsolcai állandó lakcímmel. Beiratkozási díj összege: **2.145,- Ft**,
- Fénymásolásért, nyomtatásért és szkennelésért **2.220,- Ft** fizettek a használók.
- A könyvvásáron a selejtezett könyvekből **25.900,- Ft** bevételünk származott.

A könyvtár működési bevétele 2023. évben: 30.265,- Ft volt.

8.8 A könyvtár csoportos foglalkozásai

A könyvtárban a felsőzsolcai óvodások és iskolások részére egész évben lehetőséget biztosítunk kiscsoportos foglalkozások igénybevételére. Bár a családi szocializációnak elsődleges szerepe van a gyerekek olvasóvá nevelésében, de ha a szülő nem olvasó és nem aktív könyvtárlátogató az óvodák, iskolák és a könyvtár alapozhatja meg, hogy a gyermek olvasóvá váljon.

A gyerekek játékos könyvtári foglalkozásokon megismerkednek a könyvtár használatával, a beiratkozás módjával, a könyvtárban való tartózkodás és kölcsönzés szabályaival, a könyvtárosok munkájával. Az óvodások és az alsó tagozatos tanulók a jeles ünnepekhez, évszakokhoz kapcsolódó foglalkozásokon vesznek részt, kézműves alkotásokat készítenek. A felső tagozatos tanulók csoportos feladatmegoldó játékokban vesznek részt, ahol számot adhatnak az eddigi és újonnan szerzett ismereteikről. „Könyvkalandra fel!” című könyvtári vetélkedőn csapatban játékosan jutnak új információkhoz, amivel az iskolai tanulmányaikat kiegészíthetik.

Törekszünk arra, hogy a könyvtárral való korai találkozás megadja azt a biztonságérzetet a gyerekeknek, hogy bátran kérdezzenek, hiszen a könyvtár nemcsak egy olyan hely, ahol jól érezhetik magukat, hanem ahol választ kaphatnak a kérdéseikre. A gyermekek részére szervezett könyvtári programok elsődleges célja, hogy élményt nyújtson irodalmi szövegek játékos feldolgozásában, amelyek az olvasóvá nevelésre irányulnak. Ezeken a foglalkozásokon némiképp eltérünk a nevelési-oktatási intézmények által nyújtott irodalmi/anyanyelvi foglalkozásoktól, de mindenképpen figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait és összhangba hozzuk a gyermekek nevelésének módszertani ajánlásával.

Az EFOP-3.3.3-VEKOP/16-0001 "Múzeumi és könyvtári fejlesztések mindenkinek" pályázati konstrukció keretében "Az én könyvtáram" című program alkalmazásával kapcsolatosan a Módszertani Bizottság döntése értelmében a Felsőzsolcai Közösségi Ház és Városi Könyvtár pályázat útján bekerült a program módszertanát alkalmazó könyvtárak körébe. A programsorozatban való részvétel lehetőséget biztosít a városban lévő nevelési – oktatási intézményekkel még szorosabb kapcsolat kialakításához és egymáshoz való közelítéséhez, a már hagyománnyá vált könyvtári foglalkozások és programok mellett, a köznevelés hatékonyságát és eredményességét szolgáló új típusú kompetencia- és készségfejlesztő, tanulást támogató szolgáltatások fejlesztéséhez. A meghatározott négy fejlesztési irány: olvasáskultúra fejlesztés támogatása, digitális írástudás, könyvtárhasználat – információkeresés, szövegértés

fejlesztés támogatása, kiemelten a digitális szövegértés, egyéni és közösségi tanulás támogatása. A mintaprogramok szervesen beépülnek a könyvtárunk programjai közé

A könyvtári foglalkozások során meglátogattuk a Felsőzsolcai Helytörténeti Kiállítóhelyet is. Itt a gyerekek megismerték szülőföldjük, lakóhelyük gazdag történelmi múltját, elődeink küzdelmes életét, az összegyűjtött írásos és tárgyi emlékeket. Előre egyeztetett időpontokban a „Mi kék az ég!”, „KedvesEmlék” – romantikus esküvői és báli ruhák kollekcója a XX. századból, Esztári Szécsi Zoltán nemzetfényképész a Fényirda „termékei”, Babageometria című időszak kiállításokat is meglátogattuk.

A gyermekkönyvtárak „azáltal, hogy a dokumentumok és programok széles körét teszik elérhetővé, (...) lehetőséget biztosítanak a gyermekeknek, hogy megtapasztalják az olvasás örömét, az ismeretszerzés és a képzeleti munka élményét. A gyermekeket és szüleiket meg kellene tanítani arra, miként tudják legjobban használni a könyvtárat, és hogyan fejlessék képességeiket a nyomtatott és elektronikus média által... A gyermekeket bátorítani kell, hogy „már korai életéveikben is kezdjék el látogatni a könyvtárat, ami által nagyobb eséllyel maradnak könyvtárhasználók a későbbiekben is” .

Ezeket a fejlesztési irányelveket figyelembe véve gyermekkönyvtári szolgáltatásaink célja, hogy minden babának, kisgyermeknek, gyermeknek és családtagjainak jogot biztosítsunk egy olyan környezethez, ahol hozzáférhetnek a korosztályuknak megfelelő könyvekhez, játékokhoz, multimédiához és egyéb forrásokhoz.

A szakszerűen felépített biblioterápiás foglalkozásokon lehetőséget biztosítunk az óvodás és kisiskolás korú gyerekek érzékenyítésére, a szókincsbővítésre, az önismeret és önkifejezés fejlesztésére. A foglalkozások célja, hogy a gyerekek alkalmazkodni tudjanak a különböző kommunikációs helyzetekhez, bővüljön a szókincsük, javuljon a kifejezőkészségük, hogy felébredszük bennük az olvasási kedvet, megszeretessük velük az olvasást, fejlesszük az olvasási készségeiket. Feladatunk bevezetni őket a könyvek, művészetek világába, kultúrára fogékonnyá tenni.

Az olvasás megalapozása, előkészítése a családban történik, az iskola feladata az olvasási készség kialakítása és az olvasási igény megerősítése. A könyvtár pedig meghatározó szerepet tölt be az olvasási érdeklődés folyamatos fenntartására, kiszélesítésére és elmélyítésére. Fontos bevonnunk a családokat is, hiszen a családnak és a könyvtárnak közösen jelentős szerepe van az olvasóvá nevelésben. Együttes erővel hatékonyabban tudjuk ezeket a célkitűzéseket elérni. A családi és gyermekfoglalkozások célja a korai életszakaszban szerzett pozitív tapasztalatok átadása, amely egy egész életre elültetheti a gyermekben az olvasás iránt való érdeklődést, és megteremti a lehetőséget az írott nyelvhasználat megfelelő szintű elsajátításához. A családi

olvasásnépszerűsítő programok célja, hogy a még nem könyvtárlátogató családokkal megismertessük a könyvtári szolgáltatások lehetőségeit. Évek során tapasztaltuk, hogy ezek a programok növelik az új beiratkozók számát.

Az iskoláskor előtti olvasóvá nevelés, olvasásfejlesztés egy hosszú folyamat. Az olvasás megszerettetését és megbecsülését már gyermekkortól, az olvasás elsajátítása előtt kell elkezdni. A legkisebbek részére elindított baba-mama foglalkozások fontos feladata az olvasásnépszerűsítés, hiszen ezt már a legkisebbeknél kell elkezdni. Az olvasóvá nevelést szinte a fogantatás pillanatától el lehet, el kell kezdeni. A Baba-Mama Klub programsorozat a gyermekek életkorának, mentális fejlettségi szintjének és egyéni fejlődési ritmusának megfelelő módon és eszközökkel, a gyermekek spontán tudásvágyára és kapcsolati igényére építve, célunk felkelteni az érdeklődésüket az olvasás iránt. Lehetőséget biztosítunk a családok számára hasznos, kulturált együttlétekhez. A Baba-Mama Klub foglalkozássorozat keretén belül heti rendszerességgel megtartott Babusgató népi ölbeli játékos, cirógatós, mondókás, zenés mozgásos fejlesztő foglalkozásokon a 0-3 éves korosztály és szülei vesznek részt. A közös mondókázás és éneklés a beszédértést, beszédfejlődést, ritmusérzéklet, memóriát, figyelmet, mozgáskoordinációt fejlesztik játékosan. A legkisebbek első irodalmi élményeiket a mondókákból merítik, hallgatásuknak számos pozitív hatása van a gyermekek fejlődésére. Szoros érzelmi kapcsolatot alakítanak ki a szülő és a gyerek között. A foglalkozásokon együtt töltött idő egyben felkészülés a bölcsődei, óvodai társas kapcsolatok kialakítására is. A jövőben is célunk, hogy a könyvtárban a gyerekeknek a készségeit, képességeit fejlesztő, érzelmvilágukat gazdagító foglalkozásokat szervezzünk, szem előtt tartva az irodalmi, művészeti ismeretterjesztés központi szerepét és feladatát.

Az EFOP-3.3.3-VEKOP/16-0001 "Múzeumi és könyvtári fejlesztések mindenkinek" pályázati konstrukció keretében "Az én könyvtáram" című programsorozat keretén belül több foglalkozást is megtartottunk a felsőzsolcai óvodások és iskolások részére.

A „NETikett, avagy a hálózat csapdájában” című foglalkozáson 4. osztályos tanulók vettek részt. A program célja, hogy a tanulók képesek legyenek tudatosan használni az internetet, hogy el tudják sajátítani a közösségi oldalakon való viselkedések alapjait. Képesek legyenek tájékozódni a világhálón, fel tudják mérni a veszélyeket és kritikus szemmel kezeljék ezeket.

Az „Óvodások hete” című foglalkozásra a Felsőzsolcai Napközi Otthon Óvoda óvodásai érkeztek. A foglalkozás célja, hogy a mesefoglalkozás keretén belül új ismeretekre

tegyenek szert a gyerekek. A délelőtti folyamán megismerkedtek a költöző és teletű madarakkal, madárhangokat ismertek fel. A bábos mesejáték után kézműves foglalkozáson vettek részt.

A „*Kincskeresés a könyvtárban*” című rendhagyó képzőművészeti foglalkozást szerveztünk 6. osztályos gyerekek részére. A program célja, hogy felhívjuk a gyerekek figyelmét a művészetekre, hogy egyre nyitottabbak, fogékonyabbak legyenek a művészet és a vizuális kultúra iránt. Fontos, hogy beépüljön a hétköznapi életükbe az információkeresés és feldolgozás technikái, módszerei, amelyeket az iskolai munkában a tanulás és szabadidejükben alkalmazhatnak, illetve, hogy megismerjék és használják a könyvtár katalógusait, a szabadpolcos állományát, a kézikönyvtárat, a művészeti adatbázisokat és egyéb dokumentumokat.

A „*Megszelídülő világ – kultúrák közelítése a könyvtárban*” című foglalkozást alsó és felső tagozatos gyerekek részére szerveztük, melynek célja elsősorban a tanulási nehézséggel küzdő roma tanulócsoportok számára könyvtári környezetben irodalmi foglalkozások megvalósítása, az olvasás megszerettetése, a tanulás iránti érdeklődés felkeltése, a közösségek egymáshoz való közelítése és az esélyegyenlőség lehetőségeinek bemutatása.

9 Összegzés

Intézményünk legfontosabb feladata az alapszolgáltatások minél magasabb szintű ellátása, a helyi kulturális igények teljesüléséhez szükséges képesség biztosítása.

Célunk a minőség szemléletű működés feladatrendszerének fenntartása, mely alapul szolgál a magas színvonalú, eredményes munka végzéséhez és reményeink szerint a fenntartói és partneri elégedettséghez.

Szeretettel és tisztelettel köszönjük a feladataink ellátásához, a minőségi munkavégzéshez szükséges anyagi, erkölcsi támogatást, a szakmai segítséget.

Továbbra is törekszünk a konstruktív együttműködésre, intézményen belüli és intézmény falain kívüli kapcsolatok tekintetében is.

Felsőzsolca, 2024. január 26.

Orosz Gáborné

mb. igazgató